

Instituto de Educación Superior Intercontinental da Empresa (IESIDE)

Presentación do centro

Presentación do centro

Web

Guía do centro

Guía do centro

Localización

Localización dos campus

Web

Grao en Administración e Dirección de Empresas

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V55G020V01101	Economía: Microeconomía	1c	9
V55G020V01102	Empresa: Fundamentos de administración	1c	6
V55G020V01103	Historia: Historia económica	1c	6
V55G020V01104	Matemáticas: Matemáticas	1c	9
V55G020V01201	Economía: Economía española e mundial	2c	6
V55G020V01202	Empresa: Matemática das operacións financeiras	2c	6
V55G020V01203	Empresa: Xestión de empresas	2c	6
V55G020V01204	Estatística: Estatística	2c	6
V55G020V01205	Dereito mercantil	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía: Microeconomía				
Materia	Economía: Microeconomía			
Código	V55G020V01101			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Maldonado Fernández, Gabriela			
Profesorado	Maldonado Fernández, Gabriela			
Correo-e	gabriela.maldonado@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	O obxectivo xeral da materia é o de obter unha visión global da economía en xeral e da microeconomía en particular. Para iso, analizarase o funcionamento dos mercados e o comportamento dos axentes económicos que nel interveñen. En concreto, ofreceráselle ao estudiantado unha perspectiva dos mercados e dos axentes desde o punto de vista do equilibrio parcial, tanto nun contexto de competencia perfecta como nun contexto de competencia imperfecta. Analizarase, tamén, o papel do Estado na formulación da política económica.			

Competencias	
Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Desenvolver a capacidade para analizar os efectos dos cambios no medio económico sobre o comportamento dos axentes e a súa consecuente repercusión nos mercados.	B1 C2 D1 B2 C16 B5 B6 B13
Espertar o interese do estudiantado respecto á análise dos efectos das políticas microeconómicas, de modo que ante a aplicación dun novo instrumento de política económica sexan capaces de formar unha opinión fundamentada sobre a súa eficacia na consecución dos obxectivos para os cales se formulou.	B1 C2 B2 C16 B5 B8 B10
Ademais, fomentar o traballo en equipo e potenciar habilidades para expresar e defender de forma coherente argumentos en público.	B1 C16 D1 B2 B5 B6 B8

Contidos
Tema

PARTE I.- INTRODUCCIÓN	Tema 1. Os principios básicos da economía.
PARTE II. OFERTA E DEMANDA	Tema 2. Pensar como un economista: conceptos básicos
	Tema 3. As forzas do mercado: a curva de oferta e a curva de demanda. Desprazamentos e equilibrio.
	Tema 4 A elasticidade e as súas aplicacións.
	Tema 5. Benestar: Eficiencia do equilibrio competitivo. Excedente do consumidor e do produtor.
PARTE III. FALLOS DE MERCADO	Tema 6: O mecanismo de mercado competitivo e a política económica: a intervención pública. control de prezos e impostos: efectos sobre o equilibrio e sobre o benestar.
	Tema 7. Externalidades e bens públicos.
PARTE IV. A CONDUCTA DA EMPRESA	Tema 8. A produción: tecnoloxía e rendementos de escala. A función de produción.
	Tema 9. Os custos de produción.
	Tema 10. Maximización de beneficios e oferta competitiva.
	Tema 11. O poder de mercado. Monopolio e barreiras á entrada. Oligopolio e competencia monopolística.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	40	80	120
Resolución de problemas	15	30	45
Traballo tutelado	8	8	16
Resolución de problemas e/ou exercicios	8	32	40
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Nas clases teóricas expóranse os principais contidos dos distintos temas, desenvolvendo con máis detalle os puntos de maior complexidade. Para un adecuado seguimento e comprensión das clases é necesario que o alumnado lea con anticipación a bibliografía básica recomendada para cada un dos temas.
Resolución de problemas	Nas clases prácticas resolveranse exercicios que se lle proporcionarán ao alumnado con antelación para que os resolva antes da clase. Dese modo, identificarán; aquelas cuestións que lle resultan máis dificultosas e poderán dirimir as súas dúbidas na clase.
Traballo tutelado	Realizaranse exercicios e lecturas complementarias dirixidas a afianzar os coñecementos adquiridos polo estudantado nas clases teóricas e prácticas.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Atenderase de maneira individual aos alumnos que teñan dúbidas á hora de realizar os problemas e exercicios expostos tanto nas sesións teóricas como nas prácticas. Asesoraráselles tamén coa finalidade de que alcancen os obxectivos previstos no programa e poidan resolver de forma autónoma os exercicios que se lles expoñen.

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Ao final do semestre realizarase un exame de toda a materia, no que se valorarán os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos ao longo do curso. a corrección do exame final é cega.	60	B1 B2 B5 B6 B8 B10 B13	C2 C16 D1

Resolución de problemas e/ou exercicios	Realizaranse dous controis parciais. Estes controis incluírán unicamente exercicios prácticos e suporán un 25% da nota final. Ademais o alumnado terá que facer pola súa conta e entregar para a súa corrección exercicios e problemas. Existe ademais a opción de realizar exercicios voluntarios e un traballo sobre un libro que o profesor lle indicará no seu momento. Estas tarefas obrigatorias e/ou voluntarias, así como a participación activa nas clases e tutorías, suporá un 15% da nota final	40	B1 B2 B5 B6 B8 B10 B13	C2 C16	D1
---	---	----	--	-----------	----

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia. A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Mankiw, N.G., **Principios de Economía**, 7ª Edición, Cengage Learning Editores, 2017

Pindyck, R y Rubinfeld, D., **Microeconomía**, 8ª Edición, Prentice Hall, 2013

Bibliografía Complementaria

Goolsbee, A., Levitt, S. & Syverson C., **Microeconomía**, 1ª Edición, Reverte, 2015

Kugman, P. & Wells R., **Microeconomía**, 3ª Edición, Reverte, 2015

Recomendacións

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Empresa: Fundamentos de administración				
Materia	Empresa: Fundamentos de administración			
Código	V55G020V01102			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Pereira Otero, Begoña			
Profesorado	Pereira Otero, Begoña			
Correo-e	begona.pereira@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	A materia persegue introducir a disciplina que vertebra o grao, prestando atención ás diferentes funcións da organización e facendo fincapé na súa aplicación ao ámbito empresarial.			

Competencias	
Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
C3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C11	Tomar decisións estratéxicas utilizando diferentes tipos de modelos empresariais
C15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Conseguir que o estudante distinga os principais conceptos relacionados coa contorna e as funcións directivas (planificación, organización, dirección e control) e vincúleos co funcionamento das empresas. Preténdese que sexan capaces de analizar todas as áreas das empresas e as relacións que se producen entre estas e a contorna.	B1	C1	D3	
	B2	C3	D5	
	B13	C5		
		C15		
Ser capaces de aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	B1	C1	D3	
	B2	C3	D5	
	B13	C5		
		C11		
Que o estudante saiba reunir, analizar e interpretar fontes de información relevantes para emitir xuízos que inclúan a reflexión e defensa de argumentos, resolución de problemas e análises diversas sobre economía de empresa, temas relevantes de índole social, científica ou ética. Así mesmo identificará, citará e referenciará con corrección ditas fontes de información.	B1	C15	D3	
	B2	C16	D5	
	B13			
Capacitar ao estudante para poder transmitir ideas, información, problemas e situacións, de forma obxectiva, sintética e comprensible, a un público tanto especializado como non especializado; con claridade, evitando as barreiras de comunicación e potenciando o traballo en equipo.	B1	C1	D5	
		C3		
		C5		

Contidos	
Tema	
Pensamento administrativo: Escolas e enfoques relevantes.	

Estrutura e dinámica da contorna. A organización como un sistema aberto e responsable
 Toma de decisións e planificación.
 Organización
 Liderado, cultura e influencia no contexto global.
 Control e seguimento.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	60	90
Resolución de problemas	14	14	28
Estudo de casos	0	16	16
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	4	8
Exame de preguntas de desenvolvemento	8	0	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas; directrices do traballo, exercicios ou proxectos que ten que desenvolver o estudante.
Resolución de problemas	Resolución e presentación de exercicios, traballos, cuestións por parte do estudiantado tanto de forma individual como en grupo; baixo a proposta, guía e supervisión do profesor.
Estudo de casos	Realización de traballos fora da aula por parte do estudante en función das pautas que lles traslade o profesor, relacionados coa materia de estudo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Os estudantes poden utilizar o horario de tutorías para resolver de forma personalizada dúbidas acerca de cuestións teóricas ou prácticas

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Resolución de problemas	Análise, resolución e presentación de exercicios, traballos, casos prácticos, probas de resposta curta por parte do estudante, de forma individual ou en grupo, baixo a proposta, guía e supervisión do profesor.	25	B1 B2 B13	C1 C3 C5 C11 C15 C16	D3 D5
Estudo de casos	Realización dun traballo que seguindo as pautas do profesor, realicen os estudantes en grupo, para profundar nalgunha área específica da materia.	10	B1 B2	C1 C3 C5 C16	D3 D5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame final de curso. Proba de avaliación escrita, individual, sobre contidos teóricos e prácticos da materia adquiridos ao longo do desenvolvemento da mesma.	50	B13	C1 C3 C5 C11	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame metade cuadrimestre. Proba de avaliación escrita, individual, sobre contidos teóricos e prácticos da materia.	15	B1 B13	C1 C5 C15	

Outros comentarios sobre a Avaliación

O exame final de curso (50%) poderá facer media co resto de cualificacións e avaliacións obtidas sempre que nesta proba obtéñanse 3,5 puntos ou máis, sobre un total de 10.

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.

- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (50% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Robbins, S. y De Cenzo, D., **Fundamentos de administración**, 10ª edición, Pearson-Prentice Hall, 2017

Robbins, S. y Coulter, M., **Administración**, 13ª edición, Pearson Educación, 2018

Iborra, M. et al., **Fundamentos de Dirección de Empresas**, 2ª edición, Thomson, 2014

Amaru, A. C., **Fundamentos de admistración**, Pearson Educación, 2009

Hellriegel, D. et al., **Administración. Un enfoque basado en competencias.**, 10ª edición, Thomson, 2005

Piñeiro Garcia, P.; Arévalo Tomé, R.; et al., **Introducción a Economía de la Empresa. Una visión teórico-práctico**, Delta publicaciones, 2010

Koontz, Harold e Wihrich, Heinz, **Administración: Una perspectiva global**, 15ª Edición, McGraw-Hill, 2017

Stoner, Freeman y Gilbert, **Administración**, Prentice Hall, 1996

Hitt, M., Ireland, R., Hoskisson, R., **Administración Estratégica: Competitividad y globalización: conceptos y casos**, 7ª edición, International Thomson, 2008

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Empresa: Xestión de empresas/V55G020V01203

Dirección comercial I/V55G020V01403

Dirección de operacións/V55G020V01302

Dirección de recursos humanos/V55G020V01303

Dirección estratéxica/V55G020V01503

Outros comentarios

Esta guía docente esta redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican
Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)
As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir
Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe
Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións
Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas
Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen
Todas.

* Probas que se modifican
No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas. Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas
Ningunha.

* Información adicional
Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Historia: Historia económica**

Materia	Historia: Historia económica			
Código	V55G020V01103			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Martínez Martínez, María Dolores			
Profesorado	Martínez Martínez, María Dolores			
Correo-e	dmartinez@afundacion.org			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	<p>Esta materia pretende:</p> <p>Mostrar aos estudantes os cambios económicos, industriais e organizativos ao longo da historia, usando ferramentas teóricas e empíricas doutras ramas da economía e de ciencias sociais próximas.</p> <p>Analizar o desenvolvemento da economía internacional e as grandes fases do crecemento económico moderno.</p> <p>Observar e analizar os efectos de acontecementos cruciais.</p> <p>Investigar as implicacións dos cambios nas institucións económicas de carácter global, por exemplo, o patrón ouro, os bloques comerciais ou o FMI e os efectos do cambio tecnolóxico no curto, medio e longo prazo.</p>			

Competencias

Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
C4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Aprender e comprender o proceso de crecemento e desenvolvemento económico a longo prazo.	B1	C2	D1
	B2	C4	D3
	B5	C5	D4
	B13	C6	D5
		C16	
Coñecer e analizar o proceso de nacemento e transformación das principais institucións económicas ao longo do tempo.	B1	C2	D1
	B2	C4	D3
	B5	C5	D4
	B13	C16	D5
Distinguir os condicionantes e as forzas que impulsaron ou frearon o desenvolvemento económico a longo prazo.	B1	C2	D1
	B2	C4	D3
	B5	C5	D4
	B13	C6	
		C16	

Identificar as fases do crecemento económico moderno e coñecer as bases do cambio económico a longo prazo.	B1	C2	D1
	B2	C4	D3
	B5	C5	D4
	B13	C16	D5
Comprender os procesos de aparición, transformación e crise das formas de organización empresarial ao longo do tempo.	B1	C2	D1
	B2	C4	D3
	B5	C5	D5
	B13	C6	C16

Contidos

Tema	
Tema 1. Introducción á historia económica mundial	Historia económica e crecemento económico. Periodización e conceptos económicos básicos para a análise histórica. Visión panorámica da historia económica de occidente.
Tema 2. As economías europeas preindustriais	As fluctuacións seculares. Poboación, produción e distribución do produto agrario. Evolución do comercio e de manufactúraa.
Tema 3. A Revolución Industrial (1750-1870)	Crecemento económico e marco institucional. O proceso de industrialización: factores de produción e innovacións. Revolución industrial e difusión da industrialización.
Tema 4. As relacións económicas internacionais no século XIX: a primeira Globalización	O comercio internacional e a primeira globalización 1870-1913. O movemento internacional de factores. O sistema monetario internacional: o patrón ouro. A segunda revolución tecnolóxica.
Tema 5. A economía internacional no século XX	Os problemas económicos do período de entreguerras (1919-1939). A economía internacional na época dourada do capitalismo (1945-1973). A crise e as modificacións da economía mundial (1973-2010).

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	45	75
Seminario	18	18	36
Traballo tutelado	1	6	7
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	28	30

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Mediante esta metodoloxía, con apoio audiovisual, presentarase de maneira sintética, secuencial e motivadora os aspectos clave dos contidos fundamentais da materia. As primeiras sesións estarán dedicadas a ofrecer unha visión panorámica da materia e os conceptos básicos de Historia económica; as restantes sesións estarán destinadas a traballar temas monográficos do temario. A pesar de que o método destas sesións é fundamentalmente expositivo, sempre se promoverá a participación activa dos estudantes. No control e no exame se lle planteará ao estudante preguntas tipo test e de desenvolvemento sobre os contidos do temario e as actividades realizadas nos traballos na aula.
Seminario	O traballo de aula é un momento para socializar, depurar e sintetizar os coñecementos adquiridos na preparación da sesión. Engloban actividades heteroxéneas, deseñadas de acordo a obxectivos e contidos diversos. Comprenden, entre outras: análise e/ou comentarios de series estatísticas, gráficos ou textos, resolución de exercicios, discusión de documentos históricos..., ou ben, a realización dun esquema, síntese ou mapa conceptual do material previamente distribuído. Nos seminarios traballaremos en grupos reducidos. Estes traballos presentarase ao resto dos compañeiros e publicaranse no site específico da materia: https://historiaeconomicaadeieside.weebly.com/
Traballo tutelado	Exporáselle aos estudantes unha variedade de temas para a súa elección. Unha vez elixido deben desenvolvelo para a presentación aos compañeiros. Ademais do documento de apoio para a presentación, deben escribir un resumo do traballo para a publicación no site propio da materia: https://historiaeconomicaadeieside.weebly.com/ Tanto a presentación como o guión deben ter coherencia, boa redacción, fontes bibliográficas correctamente referenciadas e boa presentación oral.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminario	Traballo nos seminarios dos grupos reducidos.
Probos	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	Tutoría presencial un día á semana para atención a estudantes.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Seminario	Avaliación da coherencia e calidade do traballo realizado no desenvolvemento dos temas ou exercicios propostos polo profesor: comentarios e análises de gráficos, series estatísticas, liñas de tempo, textos, esquemas, sínteses, mapas conceptuais... Valorarase a participación, a conduta cooperativa, os aspectos formais (redacción, sintaxe, ortografía...) e a expresión oral.	10	B1 B2 B5 B13	C2 C16 D4 D5	D1 D3 D4 D5
Traballo tutelado	Avaliación da calidade do traballo realizado no desenvolvemento dun tema específico: comentarios e análises de gráficos, series estatísticas, textos, esquemas, sínteses, mapas conceptuais, liñas de tempo... Inclúe a presentación do traballo ao resto da clase. E a publicación do traballo (a presentación máis un guión resumen) no site propio da materia: https://historiaeconomicaadeieside.weebly.com/	20	B1 B2 B5 B13	C2 C4 C5 C6 C16	D1 D3 D4 D5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Control parcial na metade do cuadrimestre	20	B1 B2 B5 B13	C2 C4 C5 C6	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame final: A primeira parte do exame será tipo test (30% da nota final) e a segunda parte serán preguntas de desenvolvemento (70% da nota final) sobre o temario e as actividades realizadas nos traballos de aula.	50	B1 B2 B5	C2 C4 C5 C6	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria.

Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua, que supón o 50% da avaliación total (un 30% corresponde aos traballos de aula e un 20% a un control realizado a metade de cuadrimestre), manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Será necesario obter unha nota mínima de 4 sobre 10 no exame final para poder facer media coa avaliación continua

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

CAMERON, R.; NEAL, L., **Historia económica mundial: desde el Paleolítico hasta el presente**, Alianza, 2005

CAMPS CURA, E., **Historia Económica Mundial. La Formación de la economía internacional (Siglos XVI - XX)**, Mc Graw Hill, 2013

- COMÍN COMÍN, F., **Historia Económica Mundial. De los orígenes a la actualidad, 2011**, Alianza, 2011
- COMÍN, F.; HERNANDEZ, M.; LLOPIS, E. (eds.), **Historia económica mundial: siglos X-XX**, Crítica, 2005
- DE VRIES, J., **La revolución industrial. Consumo y economía doméstica desde 1650 hasta el presente**, Crítica, 2009
- FELIU, G.; SUDRIÀ, C., **Introducción a la historia económica mundial**, Universidad de Valencia, 2013
- GALBRAITH, J. K., **Historia de la economía**, Sexta, Ariel,
- MADDISON, A., **La Economía mundial: una perspectiva milenaria**, Mundi-Prensa, 2002
- PALAFIX, J.(Ed), **Los tiempos cambian. Historia de la economía**, Tirant Humanidades, 2014
- TELLO, E. y GORDILLO, X. (coords.), **Guía práctica de historia económica mundial**, Universitat de Barcelona, 2005
- ZAMAGNI, V., **Historia económica de la Europa Contemporánea**, Crítica, 2005

Recomendacións

Outros comentarios

Aínda que non hai ningún requisito formal para o seguimento da materia é conveniente que o estudante teña:

1. Coñecementos básicos de xeografía e de historia contemporánea de Occidente (grandes procesos e feitos máis relevantes).
2. Manexo básico de follas de cálculo (ex. Excel) e procesadores de texto (ex. Word).
3. Certa experiencia na procura de información e bases de datos en Internet.

Esta Guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co estudante na materia e concíbese de forma flexible.

En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do curso académico, promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir.

Así mesmo, achegarase ao estudiantado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (*tutorías)

As sesións de *tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe
Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións
Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas
Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen
Todas.

* Probas que se modifican
No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas. Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas
Ningunha.

* Información adicional
Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Matemáticas: Matemáticas				
Materia	Matemáticas: Matemáticas			
Código	V55G020V01104			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Gómez Vieites, Álvaro Manuel			
Profesorado	Gómez Vieites, Álvaro Manuel			
Correo-e	alvaro.gomez@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	Esta materia pretende proporcionar ao estudante a linguaxe e as principais técnicas matemáticas necesarias para poder expor e analizar de forma rigorosa problemas económicos, en xeral, e aqueles propios do ámbito empresarial, en particular			

Competencias	
Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B6	Habilidades de comunicación a través de Internet e, dominio de ferramentas multimedia para a comunicación a distancia
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais

Resultados de aprendizaxe		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Ser capaz de formular modelos simples de relación das variables económicas baseados no manexo da álgebra lineal e do cálculo diferencial	B14	
Avaliar, utilizando técnicas matemáticas, as consecuencias das distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas	B1 B14	C7 C12
Ter habilidades para argumentar de modo rigoroso, coherente e intelixible, tanto na expresión oral como na escrita	B5 B6	

Contidos	
Tema	
1. Funcións dunha variable real	Introdución. Gráficas. Continuidade. Teorema de Bolzano.
2. Cálculo diferencial de funcións dunha variable real.	O concepto de derivada. Interpretación económica. Crecemento. Cálculo de derivadas. Derivación de funcións compostas. Máximos e mínimos.
3. Integración.	Áreas baixo curvas. Teorema fundamental do cálculo integral. Derivación de integrais. Cálculo de primitivas.
4. Cálculo matricial.	Vectores. Matrices. Sistemas de ecuacións. Autovalores. Formas cuadráticas.
5. Derivadas Parciais.	Derivadas de funcións de varias variables. Derivadas parciais. Cálculo de derivadas parciais. Vector gradiente. Matriz jacobiana. Regra da cadea. Derivadas de orde superior. Matriz hessiana. Funcións homoxéneas.
6. Convexidad.	Conxuntos convexos. Funcións cóncavas e convexas. Propiedades.
7. Optimización sen restricións.	Condições necesarias de primeiro e segunda orde para a existencia de extremos. Condições suficientes.
8. Optimización con restricións de igualdade.	Introdución. Condición necesaria para a existencia de óptimos: Teorema dos multiplicadores de Lagrange. Condições suficientes.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	23	62	85

Seminario	8	8	16
Resolución de problemas de forma autónoma	8	20	28
Lección maxistral	39	57	96

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O estudante debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados.
Seminario	Entrevistas que o estudiantado mantén co profesorado para o asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O estudante debe realizar de forma autónoma a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a disciplina obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que ten que desenvolver o estudiantado. A asistencia ás sesións maxistras é obrigatoria.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Seminario	Entrevistas que o estudante mantén co profesorado da disciplina para o asesoramento/aprendizaxe de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe
-----------	---

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O estudante debe desenvolver as solucións idóneas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral. Exercicio exposto en clase.	10	B1 B5 B6 B14 C7 C12
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O estudante debe desenvolver de forma autónoma a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios. 2 exames prácticos, 15% cada un da nota final.	30	B1 B5 B6 B14 C7 C12
Lección maxistral	Exame Final	60	B1 B14 C7 C12

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria.

Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas. As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia. A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020-2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020-2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

APOSTOL, T.M., **Calculus. Volumen I**, Editorial Reverté, S.A., 1991

APOSTOL, T.M., **Calculus. Volumen II**, Editorial Reverté, S.A., 1992

Bibliografía Complementaria

ARMANDO GARCÍA, R y otros, **Matemáticas para Economía, Administración y Dirección de Empresas.**, Universitas, 2009

BALBAS DE LA CORTE, A., **Análisis Matemático para la Economía I: Cálculo Diferencial**, Paraninfo, 2005

BALBAS DE LA CORTE, A., **Análisis Matemático para la Economía II: Cálculo Integral y Sistemas Dinámicos**, Paraninfo, 2005

BARBOLLA, R. y SANZ, P., **Álgebra lineal y teoría de matrices**, Prentice Hall, 2000

BOJ DEL VAL, E., VAREA SOLER, J., **Matemática Empresarial. Un enfoque práctico con Drive y Excel**, Delta Publicaciones Universitarias, S.L., 2005

CHIANG, ALPHA C., **Métodos fundamentales de economía matemática**, McGraw-Hill, 1987

CASTELEIRO, J.M., DEL SANTO, I., MARTÍNEZ, A., PANIAGUA, R. y RODRÍGUEZ, R.D., **Manual para la Matemática Universitaria. Análisis Matemático II**, ESIC Editorial, 1996

GARCÍA SESTAFE, J. y RODRÍGUEZ RUIZ, J., **Matemáticas para la Economía (Curso Práctico). Álgebra y Cálculo**, CERA, 1999

GETINO FERNÁNDEZ, J.; MARTÍN ORDÓÑEZ, P. y GARCÍA GARROSA, A., **Fundamentos de Matemáticas: teoría y problemas**, Delta, 2007

LARSON, R.E., EDWARDS, B.H., FALVO, D.C. y ABELLANAS RAPUN, L., **Álgebra Lineal**, 5, Pirámide, 2006

LAY, D.C., **Álgebra lineal y sus aplicaciones**, 3, Prentice Hall México, 2007

LÓPEZ CACHERO, M. y VEGAS PÉREZ, A., **Curso básico de Matemáticas para la Economía y Dirección de Empresas I**, Pirámide, 2000

MUÑOS ALAMILLOS, A. y otros, **Problemas de Matemáticas para Economía, Administración y Dirección de Empresas**, CERA, 2007

PRIETO SÁEZ, E., **Curso teórico de álgebra lineal para economía y administración y dirección de empresas**, CERA, 2007

RODRIGUEZ RUIZ, J., **Matemáticas para Economía y Empresa**, 2, Ediciones Académicas, 2007

SYDSAETER, K. Y HAMMOND, P.J., **Matemáticas para el análisis económico**, Prentice Hall, 1996

YAMANE, T., **Matemáticas para economistas**, Ariel Economía, 1983

Recomendacións

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade

dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican
Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)
As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir
Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe
Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións
Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas
Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen
Todas.

* Probas que se modifican
No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas. Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas
Ningunha.

* Información adicional
Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Economía: Economía española e mundial**

Materia	Economía: Economía española e mundial			
Código	V55G020V01201			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Fafián García, Blanca			
Profesorado	Fafián García, Blanca			
Correo-e	bfafian@uvigo.es			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	Esta materia ten como obxectivo primordial proporcionar ao estudante os coñecementos esenciais para comprender a realidade económica mundial e española, desde unha perspectiva académica, que compatibilice os coñecementos teóricos de base, coa aplicación práctica dos principais aspectos que permitan unha comprensión da realidade.			

Competencias

Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Adquirir coñecementos básicos para entender o funcionamento da economía mundial e española		C2	
Acceder ás fontes estatísticas da Economía Mundial e de España e manexar a información proporcionada polas mesmas	B1	C16	
Sintetizar a información estatística en indicadores económicos relevantes	B1 B2 B5 B13 B14	C2 C16	
Consultar directamente as referencias bibliográficas		C16	
Elaborar e expor os resultados dos traballos que se lle encarguen, empregando nun nivel básico os programas informáticos de cálculo, e realizar gráficos e presentacións que permitan defendelos con coherencia	B1	C16	D1
Redactar e sintetizar os resultados anteriores	B1 B2 B5		
Someter a contraste e discusión as ideas expostas nas leccións maxistras	B2 B5 B8 B9 B13		D1 D5

Revisar con certa periodicidade a evolución dos resultados alcanzados	D1 D5
Realizar unha xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa para o traballo, tanto individual como empresarial	D1 D5
Posuír motivación pola calidade e mellora continua	D1 D5
Posuír habilidades de comunicación escrita e emisión de informes sobre situacións concretas	B5 B14

Contidos

Tema	
Introdución	Obxectivos básicos e as preguntas relevantes. Organización e método de traballo. Principais conceptos. Fontes estatísticas e bibliográficas.
Economía Mundial	Os factores de crecemento económico: estratexias e experiencias. Caracterización estrutural dos países desenvolvidos e países en vías de desenvolvemento. As teorías do subdesarrollo económico. Principais institucións e relacións económicas internacionais.
Economía Española	Crecemento económico e evolución da Economía Española. Etapas, factores de crecemento e cambio estrutural. Situación actual.
Actualidade da economía española e mundial	Temas de debate e actualidade da economía mundial e española.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	29	58	87
Traballo tutelado	11	11	22
Traballo tutelado	8	16	24
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	6	8
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	7	9

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	En cada sesión o profesorado desenvolverá os contidos do Programa. O punto de partida serán as preguntas destacadas en cada tema tendo en consideración, ademais, os resultados e conclusións que se vaian alcanzando simultaneamente nos traballos propostos na aula.
Traballo tutelado	O estudiantado realizará exercicios, lecturas, pequenos traballos que o profesorado propoña relacionados co temario. Trátase de que aprenda a manexar, organizar, sintetizar e interpretar os principais conceptos e indicadores da economía. Realizarán presentacións ante os compañeiros para explicar, xustificar e comunicar as conclusións.
Traballo tutelado	En pequenos grupos e a proposta do profesorado, realizarán un traballo dun tema específico relacionado coa materia. Terán que pór en práctica a procura de fontes de información, síntese, redacción, conclusións, traballo en grupo e presentación ante os compañeiros do programa, respondendo as preguntas do profesorado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O profesor guiará e supervisará toda a marcha da materia, así como a evolución de cada un dos estudantes. Liquidará as dúbidas que poidan xurdir, realizará preguntas específicas, debates e coordinará o traballo a realizar.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	Valorarase o resultado dos exercicios que o profesorado propoña relacionados co temario: procura de fontes de información relevantes, alternativas ás que achega o docente, a forma de organizar, sintetizar e presentar devanditos traballos. Terán que comunicarse con fluidez e con pensamento crítico e autocrítico. Tamén se avaliará a actitude persoal, motivación e implicación do estudiantado.	15	B1 B2 B5 B8 B9 B14 C16 D1 D5

Traballo tutelado	Terán que organizarse e traballar en grupos para conseguir un resultado eficiente no desenvolvemento dun tema específico da materia. Redactarán un documento que recolla o principal do tema proposto, incluíndo unha mención á sustentabilidade, unhas conclusións e a bibliografía relevante. A consecución dunha capacidade de análise e síntese, procura de información relevante. A presentación en público e defensa das ideas recollidas no traballo, serán un punto importante na aprendizaxe do estudiantado.	15	B1 B2 B5 B8 B9 B13	C16	D1 D5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame final da materia no que o estudiantado debe demostrar que adquiriu os coñecementos e ser capaz de explicalos e relacionalos entre si, de forma coherente.	50	B1 B2 B5 B13	C2	D1 D5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas escritas no que o estudiantado terá que responder de forma sintética ás preguntas relevantes dos temas do programa.	20	B1 B5 B13		D1 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os traballos que non estean debidamente referenciados e/ou que teñan a bibliografía presentada incorrectamente, recibirán unha nota de 0.

Os traballos con plaxio obterán unha nota de 0.

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (50% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

- García Delgado, J.L. y Myro, R., **Lecciones de economía española**, 12ª, Civitas, 2016
- Berzosa, C.; Bustelo, P. y de la Iglesia, J., **Estructura económica mundial**, 2ª, Síntesis, 2002
- Alonso Rodríguez, J.A., **Lecciones sobre economía mundial**, 7ª, Civitas, 2016
- Jordán Galduf, J.M., **Economía de la Unión Europea**, 7ª, Civitas, 2013
- Vallés Ferrer, J., **Economía española**, 2ª, Mc Graw Hill, 2009
- De Espínola, J.R., **Crecimiento y crisis de la economía española (1995-2009)**, 1ª, Universitas, 2010
- Hernández García, A., **Internacionalización y competitividad de la economía española: factores relevantes para la empresa**, 1ª, Pirámide, 2010
- Krugman, P.R.; Obstfeld, M. y Melitz, M.J., **Economía internacional: teoría y política**, 10ª, Pearson, 2016
- Martín Mayoral, F., **Manual de economía española: teoría y estructura**, 1ª, Pearson, 2009
- Martínez Chacón, E., **Economía española**, 2ª, Ariel, 2009
- Tamames, R. y Rueda, A., **Estructura económica de España**, 25ª, Alianza, 2008
- World Economic Outlook, FMI, <https://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2017/01/weodata/index.aspx>,
- Datos Banco Mundial, <http://datos.bancomundial.org>,
- Investigación Banco Mundial, <http://www.bancomundial.org/investigacion/>,
- OCDE, <http://www.oecd.org>,
- OMC, <http://www.wto.org/indexsp.htm>,
- Banco Central Europeo, <http://www.ecb.int/>,
- Banco de España, <http://www.bde.es/>,
- INE, <http://www.ine.es/>,

Eurostat, <http://ec.europa.eu/eurostat/>,

MINECO, <http://www.mineco.gob.es/>,

CES, <http://www.ces.es/index.jsp>,

ICEX, <http://www.icex.es/>,

Caixa Bank Research, <http://www.caixabankresearch.com/>,

BBVA Research, <https://www.bbvarsearch.com/>,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Macroeconomía/V55G020V01404

Políticas económicas/V55G020V01405

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas. Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Empresa: Matemática das operacións financeiras**

Materia	Empresa: Matemática das operacións financeiras			
Código	V55G020V01202			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Gómez Nóvoa, Florinda			
Profesorado	Gómez Nóvoa, Florinda			
Correo-e	flor.gomez@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	A materia Matemáticas das Operacións Financeiras introduce ao estudante na lóxica da valoración financeira, indispensable para a toma de decisións e a correcta interpretación da información no ámbito das finanzas e a contabilidade. Baixo o principio básico do valor do diñeiro no tempo, o estudante coñece, comprende e aplica a metodoloxía matemática-financeira á análise e avaliación das operacións financeiras máis frecuentemente contratadas nos mercados, prestando especial atención ao cálculo de custos e rendementos reais.			

Competencias

Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C13	Mobilidade e adaptabilidade a entornos e situacións diferentes
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Empregar as ferramentas de valoración financeira máis apropiadas para a resolución dos problemas expostos	B1	C9 C12
Mostrar fluidez na resolución dos problemas financeiros básicos e interpretar adecuadamente os seus resultados.	B1	C12
Utilizar adecuadamente vocabulario e simboloxía matemático-financeira.	B1	C7
Xulgar a consistencia dos seus resultados	B2	
Resolver cuestións financeiras mediante o uso da folla de cálculo	B3	
Organizar de forma eficiente a aprendizaxe	B13	
Incorporar a retroalimentación personalizada para consolidar o seu proceso de aprendizaxe	B13	D3
Identificar o campo de aplicación xeral da matemática financeira		C7
Distinguir os aspectos esenciais das operacións financeiras		C7
Aplicar a lóxica da valoración financeira a novas operacións		C13
Manexar fontes de información económico-financeiras fiables e actualizadas		C16
Mostrar unha actitude respectuosa cos demais e consigo mesmo no seu proceso de aprendizaxe		D4
Realizar actividades que se propoñen de forma voluntaria para a súa autoevaluación		D5

Contidos

Tema

Tema 1. Introducción: Lóxica da valoración financeira e Operación financeira	1.1 O valor do diñeiro no tempo 1.2 Capital financeiro 1.3 Lei financeira 1.4 Operación financeira
Tema 2. Operacións de capitalización	2.1 Leis financeiras de capitalización 2.2 Capitalización simple: concepto, formulación matemática e tipos de interese 2.3 Capitalización composta: concepto, formulación matemática e tipos de interese 2.4 Comparación entre capitalización simple e capitalización composta
Tema 3. Operacións de desconto	3.1 Leis financeiras de desconto 3.2 Desconto simple racional: concepto, formulación matemática e tipos de interese 3.3 Desconto simple comercial: concepto, tipoloxía, formulación matemática e tipos de interese (intereses anticipados e tarifa forfait)
Tema 4. Rendas financeiras	4.1 Concepto de renda 4.2 Elementos dunha renda financeira 4.3 Tipos de renda e clasificación: rendas constantes vs. rendas variables, rendas temporais vs. rendas perpetúas, rendas inmediatas vs. rendas diferidas 4.4 Valoración financeira de rendas: valor actual e valor final 4.5 Rendas financeiras equivalentes
Tema 5. Operacións financeiras de préstamos	5.1 Concepto de préstamo 5.2 Elementos dunha operación de préstamo 5.3 Tipos de préstamos e clasificación 5.4 Métodos de amortización: francés, italiano, americano e alemán
Tema 6. Operacións financeiras de constitución	6.1 Concepto 6.2 Tipos de operacións de constitución 6.3 Imposicións prepagables e pospagables
Tema 7. Custo e rendemento das operacións financeiras	7.1. Custo dunha operación de financiamento (TAE) 7.2. Rendemento dunha operación de investimento (TIR)

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	25	25	50
Resolución de problemas	20	20	40
Seminario	5	30	35
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	12	13
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	10	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición na aula por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo, exercicios ou proxectos que debe desenvolver o estudante.
Resolución de problemas	Proposta de exercicios na aula, como complemento das sesións maxistrais, con resolución guiada polo docente, tras un previo debate de formulacións.
Seminario	Control tutorial do proceso de aprendizaxe do estudante. Exposición e resolución de dúbidas en grupos reducidos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Entrevistas que o estudiantado mantén co profesorado da disciplina para o asesoramento/aprendizaxe de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe
Resolución de problemas	Entrevistas que o estudiantado mantén co profesorado da disciplina para o asesoramento/aprendizaxe de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe
Seminario	Entrevistas que o estudiantado mantén co profesorado da disciplina para o asesoramento/aprendizaxe de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Resolución de problemas	Proposta de exercicios na aula, como complemento das sesións maxistrais, con resolución guiada polo docente, tras un previo debate de formulacións	10	B1 B2 B3	C7 C12 C13 C16	D4 D5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame final. Ao finalizar o semestre realizarase un exame de toda a materia no que se valorarán os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos.	70	B1 B2 B13	C7 C9 C12 C13	D3
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realizaranse, polo menos 2 controis parciais ao longo do semestre. Estes controis incluírán preguntas curtas e/ou exercicios prácticos	20	B1 B2 B13	C7 C9 C12 C13	D3

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (30% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021. Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021. No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BONILLA MUSOLES, M. e IVARS ESCORTELL, A., **Matemáticas de las operaciones financieras: teoría y práctica**, 9788497323734, Ediciones Paraninfo, Ediciones Paraninfo, 2006

Bibliografía Complementaria

BRAVO MONROY, R., **Matemáticas financieras: teoría y ejercicios**, 9788480046626, Centro de Estudios Ramón Areces, Centro de Estudios Ramón Areces, 2004

DE PLABLO LÓPEZ, A., **Matemáticas de las operaciones financieras**, 9788436246759, UNED, UNED, 2005

DELGADO, C., **Gestión Financiera, Teoría y 800 ejercicios**, 9788487854231, Ediciones Palomero Delgado, Ediciones Palomero Delgado, 2002

IVORRA CASTILLO, C., **Matemáticas empresariales**, 9788437065700, Universidad de Valencia, Universidad de Valencia, 2008

VILLALOBOS, J.L., **Matemáticas financieras**, 9789684444201, Pearson Educación, Pearson Educación, 2003

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Contabilidade financeira II/V55G020V01401

Decisións de investimento/V55G020V01402

Empresa: Contabilidade financeira I/V55G020V01301

Contabilidade e control de xestión/V55G020V01947

Decisións de financiamento/V55G020V01501

Mercados financeiros/V55G020V01909

Planificación financeira/V55G020V01702

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Matemáticas: Matemáticas/V55G020V01104

Outros comentarios

É aconsellable ter un bo dominio de ferramentas informáticas.

A asistencia ás clases (sesión maxistral e resolución de problemas/exercicios) é obrigatoria.

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Empresa: Xestión de empresas**

Materia	Empresa: Xestión de empresas			
Código	V55G020V01203			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Pais Lima, Manuel			
Profesorado	Pais Lima, Manuel Vázquez Fernández, José			
Correo-e	manuel.pais@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	A materia busca un primeiro achegamento do estudante á realidade empresarial, e en concreto ao funcionamento da empresa como elemento básico do sistema económico. Para iso defínese o concepto de empresa, os seus obxectivos, funcionamento, estrutura, tarefas e operacións básicas que se realizan na mesma, e as claves que explican o fenómeno de creación de empresas. Farase especial fincapé na súa interacción coa contorna, nas claves para unha dirección eficaz. Por último, expórese a nivel introductorio o impacto das cuestións económico-financeiras.			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B4	Poder transmitir ideas, información, problemas e situacións ao público tanto especializado como non especializado
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B7	Ler e comunicarse en inglés como lingua estranxeira
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B12	Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C1	Posuír e comprender coñecementos sobre as interrelacións existentes entre os distintos subsistemas que conforman o sistema empresarial
C2	Posuír e comprender coñecementos sobre as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais a respecto de como funciona a economía
C3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
C4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
C5	Posuír e comprender coñecementos sobre a relación entre a empresa e o seu entorno avaliando a súa repercusión na estratexia, comportamento, xestión e sustentabilidade empresarial
C6	Posuír e comprender coñecementos sobre os distintos procesos, procedementos e prácticas de xestión empresarial
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C8	Aplicar os coñecementos adquiridos a futuras situacións profesionais e desenvolver competencias relacionadas coa elaboración e defensa de argumentos e resolución de problemas dentro da súa área de estudo
C9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
C10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa

C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C15	Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
D2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Comprender a estrutura e o proceso empresarial, así como as diferentes funcións involucradas no mesmo	A2 A4	B12	C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9	
Dispor dunha visión global da organización no contexto económico e do tipo de decisións específicas nos aspectos básicos da xestión empresarial	A2		C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C9	
Buscar, identificar, filtrar e analizar datos relevantes que poden afectar ás distintas funcións da empresa para interpretar a súa importancia en termos de defender ou criticar distintas posturas ou medidas de actuación alternativas, tras unha correcta valoración de vantaxes e inconvenientes.	A3 A4	B2 B3 B4 B13 B14	C3 C6 C9 C10 C12	D1
Aplicar os procedementos de análises e coñecementos adquiridos á resolución de problemas/cuestións concretas, tanto a nivel estratéxico como operativo, e tanto a nivel de contorna como de diagnóstico interno da empresa	A3 A4	B1 B2 B14	C1 C3 C4 C5 C9 C10 C12 C15 C16	D1
Demostrar unha actitude proactiva e ter capacidade de expresarse correctamente para transmitir ideas e/ou comunicar de forma educada, comprensible e razoada a súa interpretación ou opinión, sobre determinadas cuestións relacionadas con distintos aspectos da xestión empresarial	A3 A4	B1 B2 B5 B7 B8 B9		D1 D2 D3 D4 D5
Razoar empresarialmente de forma sustentable. Poder recoñecer e identificar accións medioambientalmente sustentables que beneficien á comunidade. Definir de forma o máis clara posible situacións que non son sustentables dentro das actuacións dunha organización.	A2 A3 A4	B1 B2 B4 B5 B8 B9 B13 B14	C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9 C10 C12 C15 C16	D1 D2 D3 D4 D5

Contidos

Tema	
A EMPRESA: TIPOLOGIA E APROXIMACIÓNS Á REALIDADE EMPRESARIAL	<p>1. Coñecer e tomar conciencia da importancia da empresa no sistema económico e social actual.</p> <p>2. Comprender a necesidade de analizar o mundo empresarial desde un punto de vista multidisciplinar, e analizar perspectivas que contemplan as empresas desde o punto de vista de recursos implicados na mesma, funcións e tarefas que se desenvolven, e interacción coa contorna.</p> <p>3. Coñecer diversas formas de clasificación empresarial, en base a aspectos como dimensión, actividade ou forma xurídica</p>
EMPRESA E CONTORNA	<p>4. Coñecer a importancia e a influencia dos cambios na contorna empresarial como condicionantes da capacidade competitiva das empresas.</p> <p>5. Coñecer, a un primeiro nivel, as alternativas estratéxicas da empresa</p> <p>6. Percorrer as distintas dimensións na análise da contorna, e os compoñentes principais de cada unha delas.</p> <p>7. Coñecer os principios e ferramentas básicas de investigación de mercados.</p>
A EMPRESA E As súas AREAS FUNCIONAIS	<p>8. Percorrer, baixo unha perspectiva fenomenolóxica, as principais áreas funcionais da empresa.</p> <p>9. Analizar os compoñentes e funcións básicas de cada unha destas áreas (mercadotecnia/comercial, operacións, recursos humanos e sistemas de información), e o seu impacto nos resultados empresariais</p>
A XESTIÓN ECONÓMICA DA EMPRESA	<p>10. Tomar conciencia do impacto e o reflexo económico das decisións de xestión.</p> <p>11. Coñecer os ciclos de actividade na empresa: explotación, investimento e financiamento.</p> <p>12. Coñecer a información que nos ofrecen os principais estados financeiros: balance e conta de resultados.</p> <p>13. Comprender os conceptos de rendibilidade, equilibrio financeiro e punto de equilibrio e o seu cálculo</p>
CREACION DE EMPRESAS	<p>14. Coñecer distintas teorías e enfoques históricos sobre a empresarialidade e a propensión a crear empresas, analizando as achegas e limitacións de cada unha delas.</p> <p>15. Analizar a creación de empresas como un proceso, e coñecer os factores con maior incidencia no éxito ou fracaso en cada unha das súas fases.</p> <p>16. Analizar as calidades persoais do emprendedor e como desenvolvesas.</p>
EMPRESA E SOCIEDADE	<p>20. Tomar conciencia da interacción da empresa coa súa contorna social e a súa capacidade de influencia e impacto mutuo, e reflexionar sobre a evolución pasada e futura en devandito proceso de influencia.</p> <p>21. Analizar as distintas teorías sobre a necesaria contribución social da empresa, os seus límites, vantaxes e inconvenientes para a empresa.</p>

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	36	60	96
Resolución de problemas de forma autónoma	2	0	2
Resolución de problemas	16	16	32
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos contidos, ferramentas e metodoloxías básicas sobre cada un dos temas obxecto de estudo
Resolución de problemas de forma autónoma	Explicación individual e de forma oral de temas de actualidade sobre xestión de empresas relacionándoos cos contidos explicados en clase
Resolución de problemas	Resolución e presentación de exercicios/cuestións/traballos por parte do estudiantado tanto de forma individual como en grupo, baixo a proposta, guía e supervisión do profesorado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Resolución de problemas de forma autónoma	Explicación individual e de forma oral de temas de actualidade sobre xestión de empresas relacionándoos cos contidos explicados en clase	5	A2	B1	C5	D1
			A3	B2	C6	D2
			A4	B3	C7	D3
				B4	C8	D4
				B5	C9	D5
				B7	C10	
				B8	C12	
				B9	C15	
				B12	C16	
				B13		
				B14		
Resolución de problemas	Resolución en grupo, dun traballo de investigación de mercado interdisciplinar coa materia de Estatística. Avaliarase a participación do estudante e a comprensión da materia	20		B1	C5	D1
				B2	C6	D2
				B3	C7	D3
				B4	C8	D4
				B5	C9	D5
				B7	C10	
				B8	C12	
				B9	C15	
				B13	C16	
				B14		
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba intermedia escrita de avaliación de coñecementos	15			C1	
					C2	
					C3	
					C4	
					C5	
					C6	
					C7	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba final escrita de avaliación de coñecementos	60		B12	C1	
					C2	
					C3	
					C4	
					C5	
					C6	
					C7	
					C8	
					C12	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria.

Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.

- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia. - A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BUENO CAMPOS, EDUARDO, **Curso Básico de Economía de la Empresa: Un enfoque de organización**, 4ª edición, Pirámide, 2008

Joaquín Maudos / Francisco Pérez García, **Menos micro y más grandes empresas**, El País, 2016

BBVA, **Crecimiento económico y tejido empresarial en España**, BBVA, 2016

Dirección General de Industria y de la PYME, **Cifras PYME**, 2020

Dirección General de Industria y de la PYME, **Empresa: creación y puesta en marcha.**, DGIPYME, 2019

Comisión Europea, **Guía del usuario sobre la definición del concepto de pyme**, 2016

Osterwalder, A; Pigneur, Y; Smith, A; Bernarda, G, **Diseñando la propuesta de valor: Cómo crear los productos y servicios que tus clientes están esperando**, Deusto, 2012

Osterwalder, A; Pigneur, Y, **Generación de modelos de negocio**, Deusto, 2011

Ibáñez, J.M., **Niveles de madurez de la tecnología: Technology Readiness Levels, TRLS. Una introducción**, Revista de Economía Industrial., 2014

PRME, **Principios para la educación en gestión responsable (PRME) y los Objetivos de Desarrollo Sostenible (ODS).**, 2016

ONU, **Global Sustainable Development Report 2019**, 2019

Bibliografía Complementaria

CHIAVENATO, I, **Introducción a la teoría general de la administración**, 8ª edición, McGraw Hill, 2012

PEREZ GOROSTEGUI, Y, **Introducción a la Economía de la Empresa**, Centro de Estudios Ramón Areces, 2002

GUTENBERG, Y, **Economía de la Empresa. Teoría y práctica de la gestión empresarial**, 6ª edición, Deusto, 2001

PEREZ GOROSTEGUI, Y, **Prácticas de administración de empresas**, Pirámide, 2008

SUAREZ SUAREZ, ANDRÉS, **Curso de Economía de la Empresa**, 7ª edición, Pirámide, 2006

Dirección General de Industria y de la PYME, **Estadísticas PYME**, 2019

Fariñas, J.C., Huergo, E, **Demografía empresarial en España: tendencias y regularidades**, 2015

Dirección General de Industria y de la PYME, **I+D+i en las empresas españolas 2017**, DGIPYME, 2019

CEPYME, **BarómetroPYMES 2020**, CEPYME, 2020

INTRACEN, **SME Competitiveness Outlook 2020**, INTRACE, 2020

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Decisións de investimento/V55G020V01402

Dirección comercial I/V55G020V01403

Dirección de operacións/V55G020V01302

Dirección de recursos humanos/V55G020V01303

Decisións de financiamento/V55G020V01501

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co estudante na materia, e concíbese de forma flexible. En consecuencia, pode requirir reaxustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios, ou pola relevancia das situacións que puidesen xurdir. Así mesmo, achegárase aos estudantes a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Estatística: Estatística**

Materia	Estatística: Estatística			
Código	V55G020V01204			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Caneda González, Anabel			
Profesorado	Caneda González, Anabel			
Correo-e	anabel.caneda@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	Estatística é unha materia de carácter práctico na que ademais de estudar os conceptos básicos relacionados coa estatística descritiva, o cálculo de probabilidades e a inferencia estatística, introdúcese o uso do computador para o tratamento de datos.			

Competencias

Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B3	Habilidades relacionadas co uso de aplicacións informáticas utilizadas na xestión empresarial
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C7	Posuír e comprender coñecementos sobre as principais técnicas instrumentais aplicadas ao ámbito empresarial
C9	Identificar a xeneralidade dos problemas económicos que se suscitan nas empresas, e saber utilizar os principais instrumentos existentes para a súa resolución
C10	Valorar, a partir dos rexistros relevantes de información, a situación e previsible evolución dunha empresa
C12	Solucionar de maneira eficaz problemas e tomar decisións utilizando métodos cuantitativos e cualitativos apropiados, incluíndo entre eles a identificación, formulación e solución dos problemas empresariais
C16	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Ser capaz de identificar os aspectos estatísticos dentro dun problema empírico e elaborar conclusións a partir da información existente aplicando os conceptos estudados na materia.	C7 C9
Coñecer, saber, aplicar e interpretar correctamente as técnicas descritivas e de cálculo de probabilidades e valorar o seu interese como ferramenta fundamental na análise de datos.	C10
Solucionar de maneira eficaz problemas e cuestións de cada un dos temas do programa utilizando os métodos cuantitativos adecuados.	C12
Coñecer a importancia da información e ser capaz de valorala e clasificala en cada ámbito de decisión. Saber aplicar e interpretar correctamente as técnicas descritivas básicas para a análise de variables unidimensionales e bidimensionales.	C12 C16
Introducir aos estudantes no manexo de paquetes informáticos relacionados coa Estatística. Desta maneira, favorecer unha actitude positiva cara ao cuantitativo, en xeral, e a estatística, en particular, así como o manexo informático.	B3
Fomentar a sensibilidade cara aos valores propios do pensamento científico, favorecendo as actitudes asociadas ao uso e desenvolvemento de métodos estatísticos, tales como: o cuestionamiento de ideas intuitivas, a análise crítica das afirmacións, a necesidade de verificación, a capacidade de análise e síntese ou a toma de decisións racionais.	B1 B2 B13 B14
Potenciar unha actitude de compromiso ético, incidindo no relativo á obtención de datos, á non manipulación de resultados, a non copiar dos estudos doutros ou a aproveitarse dos seus traballos.	D3 D4
Espertar o gusto polo uso da Estatística, véndoa como unha ferramenta que permite aprender máis sobre o propio campo de coñecemento e iniciarse na realización de investigacións propias.	D5

Contidos

Tema	
TEMA 1. ESTATÍSTICA DESCRIPTIVA	1.1 Distribución de Frecuencias 1.2 Medidas de Posición, Forma e dispersión 1.3 Representacións Gráficas 1.4 Números índice simples e complexos. Propiedades. IPC
TEMA 2. INTRODUCCIÓN AO CÁLCULO DE PROBABILIDADES	2.1 Conceptos básicos de cálculo de probabilidades 2.2 Probabilidades condicionadas e concepto de independencia
TEMA 3. VARIABLES ALEATORIAS	3.1 Definición de variable aleatoria e a súa función de distribución 3.2 Características dunha variable aleatoria 3.3 Principais distribucións 3.4 Aplicacións do Teorema Central do Límite
TEMA 4. CONCEPTOS E PRINCIPIOS METODOLÓXICOS DA INFERENCIA ESTATÍSTICA	4.1 Poboación, mostra e as súas características. Mostraxe aleatoria simple Distribucións asociadas á mostraxe en poboacións normais 4.2 Estimación puntual. Concepto de estimador e as súas propiedades 4.3 Estimación mediante intervalos de confianza en poboacións normais 4.4 Contrastes de hipóteses. Formulación das hipóteses. Contrastes clásicos en poboacións normais
TEMA 5. MANEXO DE PAQUETES ESTATÍSTICOS	5.1 Introducción ao uso do paquete estatístico 5.2 Análise descritiva 5.3 Cálculo de probabilidades 5.4 Variables aleatorias e principais distribucións de probabilidade 5.5 Inferencia estatística

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	20	40
Resolución de problemas	20	20	40
Traballo tutelado	10	50	60
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	8	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo, exercicios ou proxectos que debe desenvolver o estudante.
Resolución de problemas	Resolución de exercicios/cuestiones/traballo por parte do estudante en grupos reducidos, baixo a proposta, guía e supervisión do profesor; dese modo, identificará aquelas cuestións que lle resultan máis dificultosas e poderá dirimir as súas dúbidas na clase.
Traballo tutelado	Realización dun traballo proposto segundo as directrices do profesor, no que o estudante poderá aplicar os coñecementos adquiridos nesta materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Resolución de exercicios/cuestiones/traballo por parte do estudante en grupos reducidos, baixo a proposta, guía e supervisión do profesor; dese modo, identificará aquelas cuestións que lle resultan máis dificultosas e poderá dirimir as súas dúbidas na clase.
Traballo tutelado	Realización dun traballo proposto segundo as directrices do profesor, no que o estudante poderá aplicar os coñecementos adquiridos nesta materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	Probas curtas realizadas ao final de cada tema e que facilitarán o seguimento do estudante.	20	B3 C7 D3 B13 C9 D4 B14 C10 D5 C12
Traballo tutelado	Realización e exposición dun traballo proposto segundo as directrices do profesor. Avaliarase a comprensión da materia e a capacidade de transmisión de contidos.	20	B1 C7 D3 B2 C9 D4 B3 C10 D5 B14 C16

Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os estudantes deben dar resposta á actividade exposta, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	60	B1 B2 B3 B13 B14	C7 C9 C10 C12	D3 D4
---------------------------------------	---	----	------------------------------	------------------------	----------

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia requírese obter unha puntuación mínima de 3 no exame final (puntuado sobre 10). A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:

- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Canavos, G., **Probabilidad y Estadística. Aplicaciones y métodos**, 1ª ed., McGraw-Hill, 2003
- Martín Pliego, F.J., **Introducción a la Estadística Económica y Empresarial: Teoría y Práctica**, 3ª ed., S.A. Ediciones Paraninfo, 2004
- Newbold, P., Carlson, W. y Thorne B., **Estadística para administración y economía**, 8ª ed., Pearson Education, 2013

Bibliografía Complementaria

- Moore, D.S., **Estadística aplicada básica**, 2ª ed., Editorial Antoni Bosch, 2005
- Peña, D., **Fundamentos de Estadística**, 1ª ed., Alianza Editorial, 2008
- Ruíz-Maya, L. y Martín-Pliego, J., **Fundamentos de Inferencia Estadística**, 3ª ed., S.A. Ediciones Paraninfo, 2005
- Waller, D.L., **Statistics for Business**, 1ª ed., Elsevier, 2008
- Webster, A.L., **Estadística Aplicada a los negocios y la economía**, 3ª ed., McGraw-Hill, 2000

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Econometría/V55G020V01304

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Matemáticas: Matemáticas/V55G020V01104

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante da IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen

atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito mercantil**

Materia	Dereito mercantil			
Código	V55G020V01205			
Titulación	Grao en Administración e Dirección de Empresas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento do IESIDE (Vigo)			
Coordinador/a	Cuadrado Ramos, José Daniel			
Profesorado	Cuadrado Ramos, José Daniel			
Correo-e	daniel.cuadrado@ieside.edu			
Web	http://www.ieside.edu			
Descrición xeral	<p>Na materia examínase, desde un punto de vista xurídico, teórico e práctico, a figura do comerciante, agora empresario, tanto como persoa física ou individual como xurídica; a do consumidor; a do provedor; e en especial as normas que rexen a actuación de todos eles no mercado. Non só isto, senón tamén as actuacións deste mesmo respecto deles.</p> <p>Todo iso permitirá que o estudante e futuros directivos coñezan a forma xurídica da empresa, co funcionamento dos seus órganos e as súas relacións cos terceiros, e en especial, cos documentos que recollerán os seus acordos e decisións. De igual modo, apreciarase que o mercado é un espazo regulado por normas xurídicas, no que todos os operadores, xa mencionados, teñen unha serie de dereitos e obrigacións, exixibles en última instancia ante os tribunais.</p> <p>Por iso trataranse especialmente os contratos mercantís, coas cautelas e garantías que convén ter en conta en cada un deles, e o manexo dos instrumentos de crédito e de pago no tráfico.</p>			

Competencias

Código	
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Pensamento crítico e autocrítico
B5	Habilidades de comunicación oral e escrita
B8	Comunicarse con fluidez no seu entorno, incluíndo competencias interpersoais de escoita activa, negociación, persuasión e presentación
B9	Capacidade de actuación eficaz dentro dun equipo de traballo
B10	Emitir informes de asesoramento sobre situacións concretas de empresas e mercados
B13	Capacidade de aprendizaxe e traballo autónomo
B14	Capacidade de aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos nun contexto académico especializado
C3	Posuír e comprender coñecementos sobre os aspectos internos, funcións e procesos das organizacións incluíndo a súa natureza, estrutura, goberno, operativa e dirección.
C4	Posuír e comprender coñecementos sobre o marco económico que regula as actividades empresariais, e a correspondente normativa
D1	Xestión persoal efectiva en termos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa tanto individual como empresarial
D2	Capacidade de lideranza, incluíndo empatía co resto de persoas
D3	Responsabilidade e capacidade para asumir compromisos
D4	Compromiso ético no traballo
D5	Motivación pola calidade e mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Identificar aos suxeitos que teñen a consideración de empresario a fin de poder determinar quen é responsable, fronte a terceiras persoas, das actuacións que se realicen no mercado.	B10 B13 B14	C3 C4	D1 D3 D5
Coñecer as particularidades e os trazos propios dos distintos tipos de sociedades mercantís, de tal maneira que se comprenda a figura do empresario social.	B1 B2 B10 B13 B14	C3 C4	D3
Dominar a regulación xurídica sobre a actividade dos empresarios no mercado, de maneira que se poida comprender de forma básica o marco legal en que se desenvolve unha actividade empresarial.	B1 B2 B5 B10	C3 C4	D3 D5

Determinar que norma xurídica é aplicable a cada caso concreto, para poder resolver da forma máis práctica posibles problemas formulados en relación coa actuación do empresario no mercado.	B1 B2 B10 B13 B14	C3 C4	D1 D2 D3 D4 D5
Resolver de forma razoada os problemas xurídicos expostos.	B1 B2 B5 B8 B10 B13	C3 C4	D1 D2 D3 D4 D5
Adquisición de habilidades de comunicación oral e escrita.	B1 B2 B5 B8 B9 B10 B14	C3 C4	D3 D5

Contidos

Tema

- 1.INTRODUCCIÓN Á NORMATIVA MERCANTIL
- 2.ESTATUTO XURÍDICO DO EMPRESARIO
- 3.PROPIEDAD INDUSTRIAL
- 4.DEREITO DE SOCIEDADES
- 5.NOCIÓN SOBRE CONTRATOS E TÍTULOS VALORES
- 6.CONCURSO DO EMPRESARIO

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Obradoiro	20	20	40
Presentación	4	10	14
Resolución de problemas	1	5	6
Seminario	1	4	5
Lección maxistral	25	0	25
Práctica de laboratorio	0	10	10
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas(Repetida non usar)	0	12	12
Exame de preguntas de desenvolvemento	0	10	10
Exame de preguntas de desenvolvemento	0	28	28

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Obradoiro	O estudante ou grupos de estudantes deberán plasmar físicamente os coñecementos e habilidades estudadas sobre temáticas concretas; para saber resolver e analizar a documentación que existe nas empresas e despachos dunha forma real. Relacionarse e coñecer con exercicios prácticos a documentación existente na actividade mercantil.
Presentación	O estudante ou un grupo de estudantes exporán ante o docente e un grupo de estudantes un tema dos contidos na materia, pero desenvolvido a partir da mesma e en base a unha empresa ou actividade de mercado real.
Resolución de problemas	O estudante deberá resolver, con información razoada e documentada, os problemas ou exercicios que se lle expoñan relacionados coa materia.
Seminario	O docente manterá entrevistas e reunións co estudante para asesoralo e guialo no desenvolvemento dos seus traballos, estudos e prácticas.
Lección maxistral	Na clase maxistral, o profesor exporá e explicará os aspectos máis relevantes dos distintos temas que integran o programa da materia. O obxectivo é que estas clases constitúan unha base de coñecemento que deberá ser completada por outras vías, tales como a realización de casos prácticos, de actividades de seminario, de lecturas recomendadas, do estudo persoal, etc. ... para logo desenvolve-lo na práctica.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Seminario Entrevistas que o estudiantado mantén co profesorado da disciplina para o asesoramento/aprendizaxe de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Presentación	Valorarase a presentación escrita e oral de cada asunto. En especial terase en conta a capacidade de comunicación, exposición, manexo da linguaxe xurídica e claridade na manifestación dos contidos.	10	B1 B13	C3 C4	D1 D2 D3 D4	
Práctica de laboratorio	Valorarase a presentación escrita de cada asunto. En especial terase en conta a claridade expositiva, manexo da linguaxe e fontes consultadas ou manexadas.	15	B1 B2 B5 B8 B9 B10 B14	C4	D2 D3 D4 D5	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realizarase un exame parcial non liberatorio da materia que formará parte da avaliación Continua.	15	B1 B2 B14	C3 C4	D1 D4	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Ao final do semestre haberá un exame final cunha parte teórica e unha práctica. a parte teórica constará de 5 preguntas que valerán 1 punto cada unha das 3 primeiras e 2 puntos as dúas últimas (estas serán de relacionar todas ou parte das materias estudadas). A parte práctica consistirá en plasmar e resolver, a partir dun texto, un problema práctico consistente en cubrir unha letra de cambio, un cheque, un pagarei ou un contrato.	60	B1 B2 B5 B8 B9 B13	C3 C4	D1 D3 D4 D5	

Outros comentarios sobre a Avaliación

O exame final de curso (60%) só fará media co resto de cualificacións e avaliacións obtidas sempre que nesta proba obtéñase máis de 3,5 puntos, sobre un total de 10. Doutro xeito, poríase a nota obtida nese exame como nota final.

A asistencia ás clases é un compoñente esencial da avaliación e, por tanto, é obrigatoria. Todas as faltas serán tidas en conta para o cálculo das penalizacións, aínda que estas sexan xustificadas.

As penalizacións serán de aplicación en cada materia, en función dos seguintes baremos:- A non asistencia a máis do 10% das horas lectivas, penalizarase cunha redución dun terzo na avaliación continua da materia.
- A non asistencia a máis do 20% das horas lectivas, penalizarase cunha redución de dous terzos na avaliación continua da materia. - A non asistencia a máis do 30% das horas lectivas, penalizarase cun cero na avaliación continua da materia.

A nota obtida na avaliación continua (40% da nota final) manterase en todas as oportunidades de exame do ano académico 2020/2021.

Para os estudantes que se matriculen na convocatoria de Fin de Carreira (que teñen 24 ECTS pendentes de cursos anteriores, con materias cursadas pero non aprobadas) só se terá en conta a nota do exame.

A corrección dos exames finais será cega.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2020/2021.

No caso de conflito ou disparidade entre as datas dos exames prevalecerán as sinaladas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Cuadrado Ramos, J.D., **Principios de Derecho Mercantil**, 2ª Edición, Rama,
Código de Comercio y otras normas mercantiles, Última edición, Aranzadi,
Sánchez Calero, Fernando, **Principios de Derecho mercantil**, Última edición, Aranzadi,

Recomendacións

Outros comentarios

Esta guía docente está redactada polo coordinador en castelán. En caso de existir diferenzas entre versións en idiomas distintos, a que prevalece é a que está en castelán.

MOI IMPORTANTE: a conta de correo do estudante de IESIDE ha de ser a que o estudante revise diariamente, dado que os avisos e comunicacións faranse a esta conta. Non se poderá alegar ignorancia ante calquera destes avisos e comunicacións.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas as metodoloxías descritas nesta guía pódense levar a cabo de forma non presencial, por tanto non é necesario facer cambios.

As clases presenciais serán substituídas pola súa versión virtual, con sesións en aula virtual e/ou gravación das sesións.

Isto farase en combinación co traballo autónomo por parte do estudante.

Estas modificacións levaranse a cabo, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar, para garantir a accesibilidade dos estudantes aos contidos docentes.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningunha.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As sesións de tutorización poderanse realizar por medios telemáticos, como o correo electrónico ou vídeo conferencia.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non é necesario modificar os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é necesario bibliografía adicional.

* Outras modificacións

Ningunha.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se modifican.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas.

* Probas que se modifican

No caso de que as probas non se poidan realizar de forma presencial, faranse de forma virtual. Isto pode incluír o uso da webcam así como o uso da cámara do móbil de alumno, para a vixilancia durante a realización das probas.

Tamén será imprescindible que o estudante comparta o escritorio do computador no cal se están levando a cabo as probas. As probas poderán ser gravadas.

* Novas probas

Ningunha.

* Información adicional

Non é necesario modificar os contidos nin adaptar os criterios de avaliación.
